

Vergaderjaar 2015–2016

29 427

ILO-verdragen

Nr. 110

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 juni 2016

De 105^e Internationale Arbeidsconferentie (IAC) van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) vond plaats van 30 mei tot en met 10 juni 2016 in Geneve. De interventies van de overheidsdelegatie van het Koninkrijk der Nederlanden tijdens deze IAC verliepen langs de lijnen zoals uiteen gezet in de brief die ik u op 13 mei jl. zond (Kamerstuk 29 427, nr. 108). Nederland had tijdens deze IAC daarnaast een bijzondere rol als voorzitter van de Raad van de EU, verantwoordelijk voor het coördineren en uitdragen van de standpunten van de EU en haar lidstaten in de verschillende technische comités.

Plenaire vergadering

De plenaire vergadering stond dit jaar in het teken van de bijdrage van de IAO aan de implementatie van de *Global Goals for Sustainable Development*. Als basis voor deze discussie diende een rapport opgesteld door Directeur-Generaal IAO Guy Ryder, getiteld «The End to Poverty Initiative: the ILO and the 2030 Agenda» (http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_479681.pdf). Veel sprekers in de plenaire zitting koppelden dit brede thema aan onderwerpen die in de verschillende technische comités werden behandeld, zoals fatsoenlijk werk in wereldwijde toeleveringsketens en de overgang van oorlog naar vrede.

Op 8 juni jl. sprak ik de plenaire zitting van de IAC toe, waarbij ik inging op het belang van fatsoenlijk werk voor ontwikkeling. Ik moedigde de IAO aan om haar leden te ondersteunen bij het verwezenlijken van fatsoenlijk werk. In dat kader benadrukte ik het belang van de discussie over de toekomst van werk en werkgelegenheid. Ik drong erop aan dat de IAO zich actief blijft inzetten om fatsoenlijk werk in wereldwijde toeleveringsketens te helpen garanderen en daarbij actief samen te werken met werkgevers en bedrijven. Verder wees ik op het belang van bestrijding van kinderarbeid en op de *Global Conference on Child Labour* die in 2017 in

Argentinië plaats heeft. Ik heb besloten om in aanloop naar deze conferentie onderzoek naar het verband tussen wereldwijde toeleveringsketens en kinderarbeid financieel te ondersteunen.

In gesprekken met DG IAO, de Nederlandse sociale partners en counterparts uit andere landen was mijn centrale boodschap dat het krachtig nastreven van fatsoenlijk werk essentieel is om globalisering eerlijk te laten verlopen. Belangrijkste gespreksonderwerpen waren het verloop van de IAC en de discussie over fatsoenlijk werk in wereldwijde toeleveringsketens. Laatstgenoemd onderwerp was bovendien het thema voor een lunchdiscussie die ik voorzat, waaraan DG IAO, Eurocommissaris Thyssen, Ministers van verschillende Europese lidstaten en van Zuid-Afrika en Nepal deelnamen, samen met vertegenwoordigers van de internationale koepels van sociale partners. Deelnemers aan de bijeenkomst benadrukten dat er een gedeelde verantwoordelijkheid is voor overheden, werkgevers en werknemers om fatsoenlijk werk in deze ketens te bevorderen en dat de IAO een duidelijke rol op dit thema moet spelen. Tijdens mijn bezoek heb ik ten slotte gesproken met mijn Argentijnse collega over de wereldwijde kinderarbeidconferentie die Argentinië in 2017 zal organiseren.

Financiële en administratieve vraagstukken

Zoals aangegeven in mijn brief van 13 mei (Kamerstuk 29 427, nr. 108) werd de IAC gevraagd in te stemmen met de beperkte herziening van de lidmaatschapsbijdrages aan de IAO. Deze is zonder commentaar aangenomen. De herziening was nodig door de toetreding tot de IAO van de lidstaten Tonga en de Cook Islands. De herziening heeft geen gevolgen voor de Nederlandse bijdrage aan de IAO.

Informatie en rapporten inzake de toepassing en naleving van verdragen en aanbevelingen

Het conferentiecomité inzake de toepassing en naleving van arbeidsnormen (CAS) besprak 24 landenzaken en nam hier tripartiet gedeelde conclusies over aan.

Dit jaar richtten veel besproken zaken zich op de naleving van de fundamentele IAO-verdragen op het gebied van de vrijheid van vakvereniging en de vrijheid van collectief onderhandelen. De Nederlandse delegatie sprak namens de EU en haar lidstaten in het bijzonder over de vijf meest ernstige zaken (Belarus, Filippijnen, Madagaskar, Nigeria en Turkmenistan) en vijf herhaalde zaken (Bangladesh, Cambodja, Guatemala, Mauritanië en Swaziland).

De algemene thematische discussie in het CAS richtte zich dit jaar op twee IAO-verdragen (97 en 143) en twee IAO-aanbevelingen (86 en 151) over migrerende werknemers. In de verklaring van de EU werd een verband gelegd met de *Sustainable Development Goals*. Ook wordt in de verklaring het belang van sociale dialoog bij het integreren van migranten in de arbeidsmarkt benadrukt. De uitkomsten van de discussies tijdens deze conferentie zullen worden gebruikt in andere reguliere activiteiten van de IAO en in de voorbereiding van de discussie over arbeidsmigratie tijdens de IAC van 2017.

Besloten werd verder om de desbetreffende verdragen en aanbevelingen voor te leggen aan de tripartiete leden van de IAO om te bezien hoe de relevantie van deze instrumenten kan worden versterkt. Dit kan bijvoorbeeld in de werkgroep die bezig is met een herziening en voorstellen tot consolidatie van het corpus van IAO-verdragen, het *Standards Review Mechanism*.

Fatsoenlijk werk in wereldwijde toeleveringsketens

In het comité dat zich boog over het bevorderen van fatsoenlijk werk in wereldwijde toeleveringsketens, vonden discussies plaats over de gevolgen van wereldwijde toeleveringsketens op fatsoenlijk werk en de kansen en uitdagingen om fatsoenlijk werk in wereldwijde toeleveringsketens te bevorderen. Ook is gesproken en over een agenda voor de toekomst, met daarin acties voor alle bij de IAO betrokken partijen (overheden, werkgeversorganisaties, bedrijven, werknemersorganisaties en de IAO zelf). De discussie resulteerde in algemene conclusies die richting zullen geven aan vervolgstappen in IAO-verband.

Nederland is tevreden met het bereikte resultaat. Zo worden overheden onder meer opgeroepen om goede arbeidsinspecties op te zetten, het eigen inkoopbeleid in te zetten om fatsoenlijk werk te bevorderen en om bedrijven te ondersteunen bij het uitvoeren van respectievelijk transparant te zijn over hun *due diligence* in de toeleveringsketen. Due diligence betreft het proces om als bedrijf inzicht te krijgen in eventuele misstanden in de keten en die misstanden vervolgens aan te pakken. Deze uitkomsten sluiten goed aan bij waar Nederland zich hard voor maakt, bijvoorbeeld in het Nederlandse beleid op het gebied van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO).

Ook zijn er conclusies getrokken over de verantwoordelijkheden van andere partijen zoals bedrijven en werkgevers- en werknemersorganisaties om fatsoenlijk werk in wereldwijde toeleveringsketens te bevorderen. Deze conclusies gaan onder andere in op het bevorderen van grensoverschrijdende sociale dialoog en het stimuleren van multistakeholder initiatieven.

Verder wordt er in de conclusies uitgebreid stilgestaan bij de acties die de IAO moet oppakken. Het gaat dan om het doen van verder onderzoek om beter begrip te krijgen van de wijze waarop wereldwijde toeleveringsketens werken en het op een toegankelijke manier beschikbaar stellen van haar kennis en informatie voor bedrijven. Ook is afgesproken dat de IAO zal kijken of haar huidige standaarden geschikt zijn om fatsoenlijk werk in wereldwijde toeleveringsketens te bereiken. Er zal een tripartiete expertbijeenkomst plaatsvinden om te bezien welke richtsnoeren, programma's, maatregelen, initiatieven of standaarden nodig zijn om fatsoenlijk werk in wereldwijde toeleveringsketens te bevorderen.

De door de IAC aangenomen conclusies zijn terug te vinden op:
http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_489115.pdf.

Herziening van de Werkgelegenheid (Overgang van Oorlog naar Vrede) Aanbeveling, 1944 (Nr. 71)

Het comité dat zich bezig hield met de herziening van bovengenoemde, juridisch niet bindende, aanbeveling voerde onder meer discussies over het belang van werk- en inkomensmogelijkheden voorafgaand in relatie tot conflicten en rampen, de versterking van de veerkracht van landen om te herstellen van crisis en de noodzaak van nauwe samenwerking met andere internationale organisaties na conflicten en rampen. Niet op alle onderdelen kon in het comité nu al overeenstemming kon worden bereikt. Zo wordt de discussie over vluchtelingen en *internally displaced persons* doorgeschoven naar de IAC van 2017, zodat ook de uitkomsten van de bijeenkomst over vluchtelingen en migranten op 19 september 2016 tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties daarin kunnen worden meegenomen.

De in mijn brief van 13 mei (Kamerstuk 29 427, nr. 108) genoemde Nederlandse inzet op thema's als het genderperspectief, de rol van informele actoren in fragiele situaties en het belang van een inclusieve en duurzame arbeidsmarkt werd goed ontvangen en zowel binnen de EU als in het comité breed gesteund. De conclusies waarover wel overeenstemming kon worden bereikt leggen verder nadruk op de gezamenlijke verantwoordelijkheid van lidstaten en sociale partners bij het voorkomen van en het reageren op crises, het belang van (beroeps)onderwijs voor jongeren en de noodzaak van het creëren van voldoende inclusieve werken inkomensmogelijkheden, in het bijzonder voor jongeren en kwetsbare groepen.

Streven is om tijdens de IAC 2017 overeenstemming te bereiken over de definitieve tekst van de herziene aanbeveling.

De conclusies van het comité zijn te vinden op http://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/105/reports/provisional-records/WCMS_489043/lang--en/index.htm

Evaluatie van de impact van de IAO Verklaring uit 2008 over Sociale rechtvaardigheid voor een eerlijke globalisering

Het comité over de Verklaring over Sociale rechtvaardigheid voor een eerlijke globalisering (hierna: de Verklaring) evalueerde de invloed die de Verklaring tot dusverre heeft gehad op het beleid van de IAO en haar lidstaten en andere relevante internationale organisaties. De Verklaring staat voor geen van de tripartiete leden ter discussie. Het comité ziet wel ruimte om de invloed van de Verklaring verder te vergroten.

Nederland heeft het belang onderstreept van een integrale benadering zoals voorzien in de Verklaring. De vier pijlers van de *Decent Work Agenda* (werkgelegenheid, sociale bescherming, sociale dialoog, fundamentele arbeidsnormen) krijgen niet in alle landen evenveel aandacht. Ook bestaat er behoefte aan duidelijke indicatoren en statistieken om landen gericht te kunnen helpen en de impact van de technische assistentie van de ILO op landenniveau beter te kunnen meten. In dit verband is op verzoek van de werknemers het instrument van vrijwillige *peer review* onder de aandacht gebracht. Op basis hiervan kan per land de voortgang met betrekking tot de implementatie van de Verklaring worden beoordeeld. Daarnaast wordt de huidige discussiecyclus van zeven jaar – waarin de vier pijlers van de *Decent Work Agenda* worden besproken – als te lang ervaren. Overeenstemming bestaat over verkorting van de discussiecyclus onder de Verklaring.

Nederland heeft zich onder meer ingezet voor een betere aansluiting bij de tweejaarlijkse budgetcyclus en het vierjarige strategische plan. Dit zou betekenen dat sommige pijlers in combinatie moeten worden besproken. De tripartiete leden van het comité hechten zeer aan kennisuitwisseling met vertegenwoordigers van internationale organisaties en het maatschappelijk middenveld als voorbereiding op de discussies en willen dit voortzetten. Aanpassing van de discussiecyclus zal verder worden besproken in de Beheersraad van de IAO.

De tekst van de conclusies is terug te vinden op http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_488845.pdf.

Maritieme aangelegenheden

In mijn brief van 13 mei (Kamerstuk 29 427, nr. 108) was tot slot aangegeven dat de IAC diende te beslissen over een aantal maritieme aangelegenheden. De IAC keurde vrijwel unaniem enkele amendementen goed op de Code van het Maritieme Arbeidsverdrag (MAV). Deze amendementen betroffen de mogelijkheid tot tijdelijke verlenging van Maritieme Arbeidscertificaten en het tegengaan van pesten en ongewenst gedrag aan boord van zeeschepen.

Ook nam de IAC met ruime meerderheid amendementen aan op de annexen van het Verdrag over het Identiteitsbewijs Zeevarenden. In de amendementen wordt voorgesteld om als verplichte standaard voor het vervaardigen van identiteitsdocumenten van zeevarenden dezelfde standaard te gebruiken als in de burgerluchtvaart (ICAO). Daarnaast wordt voorzien in een overgangperiode voor landen die het Verdrag hebben geratificeerd en hebben geïnvesteerd in apparatuur voor het lezen van de standaard waarop het Verdrag zich nu nog baseert.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L.F. Asscher